

Суб'єкт права на конституційне звернення:
фізична особа-громадянин України
Бунякін Валерій Миколайович,

КОНСТИТУЦІЙНЕ ЗВЕРНЕННЯ

щодо офіційного тлумачення положення ч.3 ст.22 Закону України «Про захист прав споживачів», відповідно до якої споживачі звільняються від сплати судового збору за позовами, що пов'язані з порушенням їх прав, в контексті ч. 4 ст.42 Конституції України (де вказано, що держава захищає права споживачів), та в контексті п.3 ч.4 Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо сплати судового збору» від 22 травня 2015 року, відповідно до якого в п.7 ч. 1 ст.5 Закону України «Про судовий збір» споживачів за позовами, що пов'язані з порушенням їх прав, виключено із переліку осіб, які звільнені від сплати судового збору.

Підстава для конституційного звернення: необхідність офіційного тлумачення законодавства у зв'язку з наявною неоднозначністю застосування положень Конституції України, Закону України «Про судовий збір» та Закону України «Про захист прав споживачів» судами України, з метою забезпечення реалізації конституційних прав і свобод суб'єкта конституційного звернення, а саме:

01 жовтня 2014 року я звернувся до районного суду м. (далі – суд) із позовом до ТОВ «Юніверсал Секьюрітіз», ТОВ «Правильна Компанія», ПАТ «Менеджмент Технолоджіз», третя особа – ПАТ «Райффайзен Банк Аваль» «Про захист прав споживача, розірвання договорів та відшкодування матеріальних збитків і моральної шкоди», яких я зазнав у зв'язку із невиконанням інвестиційних договорів про будівництво житла, укладених ще 2007-го року.

При подачі позову, посилаючись на ч. 3 ст. 22 Закону України «Про захист прав споживачів», судовий збір я не платив.

21 квітня 2015 року суд у повному обсязі задоволюючи мої вимоги про відшкодування матеріальних збитків і частково – про відшкодування моральної шкоди поклали цей обов'язок на ТОВ «Правильна Компанія», яка вже кілька років фактично є банкрутом, зарез прохочить відповідні юридичні процедури щодо цього і де-факто вже ІНКОМІ цей збір не сплачує.

Судовий збір стягнуто із зазначеного вище Відповідача, що, на мій погляд, є одним із доказів захисту судом моїх прав як споживача.

Рішення суду від 21.04.2015 р. набрало чинності та знаходиться на виконанні.

20 серпня 2015 року я звернувся до суду із позовом «Про захист прав споживачів та відшкодування матеріальних збитків з урахуванням інфляції», який по суті є похідним від первинного позову 2014 року, ґрунтується на ньому та містить у собі арифметичні уточнення інфляційної складової.

Ухвалою від 21.08.2015 року суд залишив мою скаргу заяву без розгляду, надавши строк на усунення недоліків, у тому числі – сплатити судовий збір.

Дану ухвалу суду я оскаржив до Апеляційного суду області, зазначивши зокрема, що ст. 4 Закону України «Про судовий збір» (далі - Закон-3674) визначає, «за що конкретно та скільки платити», а п. 7 ч. 1 ст. 5 Закону-3674 зазначає, що не повинен платити, тобто має пільгу.

02 жовтня 2015 року суддя Апеляційного суду області залишила апеляційну скаргу без руху, надавши строк на усунення недоліків, зокрема, сплатити судовий збір.

Усунувши окремі недоліки, ухвалу в частині покладення на мене обов'язку сплатити судовий збір я оскаржив до Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ (далі - ВССУ).

Ухвалою ВССУ в особі судді від 28.10.2015 р. залишено скаргу без руху, у тому числі, у зв'язку із несплатою судового збору.

Дослідивши судову практику з даного питання (як «до», так і «після» набуття чинності до Закону України «Про судовий збір»), я звернув увагу на неодноразове застосування чинного законодавства. Частина суддів, при відсутності квитанції про підтвердження сплати судового збору за подання позовної заяви аналогічного змісту, брали до уваги пункт 7 ч. 1 ст. 5 Закону України «Про захист прав споживачів» та відкривали перевірки у відповідній ж,

посилаючись на Закон України «Про судовий збір», та відсутність у ньому споживачів серед переліку осіб, які звільнені від сплати судового збору, залишали позовну заяву без руху, надаючи строк на усунення недоліків, тобто для сплати судового збору.

Тобто у загальній юридичній практиці за юридично однакових обставин у справах однієї і тієї ж категорії, навіть в одному й тому ж суді, а саме при вирішенні питання про відкриття провадження у справах про захист прав споживачів без надання документу, що посвідчує сплату судового збору, положення Закону України «Про судовий збір» та Закону України «Про захист прав споживачів» застосовуються по-різному.

Так, суддею Вінницького міського суду Вінницької області матеріали позовної заяви за позовом особи як споживача до кредитної спілки «Загода» (справа № 127/23206/15-ц) були залишені без руху з мотивів недодержання при подачі позовної заяви вимог, викладених у статтях 119 і 120 Цивільного процесуального кодексу України, а саме не сплачено судовий збір. Копію ухвали отримано із єдиного державного реєстру судових рішень за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/52171907>.

Тобто суддею фактично визнано обов'язковість сплати судового збору за подання позову про захист прав споживачів, не дивлячись на те що Законом України «Про захист прав споживачів» передбачено надання споживачам при поданні позовів щодо порушення їх прав певних пільг щодо сплати судового збору, а Конституцією України передбачено надання захисту прав споживачів.

Причому така практика не є поодиноким. Подібні рішення також можна знайти в єдиному державному реєстрі судових рішень за посиланнями: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/53308058>, <http://reyestr.court.gov.ua/Review/53308143>.

Однак серед інших суддів існує і протилежна практика щодо необхідності сплати судового збору за подання такого роду позовів. Застосовуючи положення вказаних законодавчих актів, інші судді визнають положення ч. 3 ст.22 Закону України «Про захист прав споживачів» як підставу звільнення від сплати судового збору.

Це стосується зокрема ухвали судді районного суду області від 21 жовтня 2015 року про відкриття провадження у справі за №453/1365/15-ц із єдиного державного реєстру судових рішень за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/52748770>), ухвали судді міського суду від 30 жовтня 2015 року по справі №703/5551/15-ц (із єдиного державного реєстру судових

рішень за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/52743770>; а також рішення в цій справі від 04 грудня 2015 року. Копії зазначених ухвал та рішення додано до зв'язаного файлу.

Забезпечення реалізації конституційних прав на свободу пересування в Україні

При неоднаковому застосуванні положень Закону про необхідність сплати судового збору при поданні позову про захист прав споживачів, я фактично стою перед вибором: сплатити судовий збір за подання заяви, відмовитися від сплати, передбачених Законом, за рахунок власних коштів, чи подати позовну заяву без сплати судового збору, посилаючись на Закон України «Про захист прав споживачів», а також на ухвалу суду, якою даний позов може бути залишено без руху. Підприємство, яке подає позов про залишення позову без руху оскарженню не підлягає, що не бавляє мене зважати у майбутньому звернутися до вищестоящої інстанції для перегляду законності рішення суду.

У зв'язку з цим, при залишенні позову без руху за відсутності підтвердження сплати судового збору виникає питання щодо ненадання судом оцінки позовним вимогам ч.3 ст.55 Закону України «Про захист прав споживачів», ч.4 статті 42 Конституції України та статті 55 Конституції України. А це, в свою чергу, створює перешкоди у доступі до правосуддя, який гарантований п.1,3 ст.7 Закону України «Про судочестві» і статтею судівної влади у міжнародному пакті про громадянські і політичні права та ст.6 Конвенції про захист загальної людини і основоположних свобод.

Парадокс є і у тому, що, в разі задоволення моїх позовних вимог як споживача (як так воно і сталося!), повернути сплачений мною судовий збір шляхом стягнення його з Відповідача-банкрута, стосовно керівництва якого, що перекоулює за мною, і який, відкрито кримінальне провадження, є нереальним. Інформація комерційного ТОВ «Правильна Компанія», принаймні у Дніпропетровську, є загальною відомою, а всі позови проти товариства розглядалися у більшості районних судів міста, судачинств і процесів, які а також неодноразово висвітлювалися у ЗМІ.

Таким чином, матеріально я «покараний» двічі: дано того, що П.Д.Д. стягнув мені значну суму за невиконання своїх зобов'язань (підтверджено судом рішенням), так ще і Держава стягує з мене судовий збір, який так і не був повернутий мені відшкодований (повернутий).

У зв'язку з наведеним, враховуючи неоднозначне застосування Закону України законодавства при вирішенні питання про відкриття провадження у справах банкрутства прав споживачів, виникає потреба в забезпеченні реалізації моїх прав та свобод, гарантованих

практична необхідність в офіційному тлумаченні зазначених положень законодавства.

Враховуючи наведене, керуючись ст.42, ст.43 Закону України «Про Конституційний Суд України», -

ПРОШУ:

дати офіційне тлумачення положення ч. 3 ст.22 Закону України «Про захист прав споживачів», відповідно до якої споживачі звільняються від сплати судового збору за позовами, що пов'язані з порушенням їх прав, в контексті ч. 4 ст. 42 Конституції України (де вказано, що держава захищає права споживачів), та в контексті п.3 ч.4 Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо сплати судового збору» від 22 травня 2015 року, відповідно до якого споживачів за позовами, що пов'язані з порушенням їх прав, виключено із переліку осіб, визначеного у ст. 5 Закону України «Про судовий збір», які звільнені від сплати судового збору, а саме надати відповідь на питання про необхідності сплати судового збору за подання позову, скаргу, клопотань, заяв тощо фізичною особою у зв'язку із необхідністю захисту своїх прав як споживача.

Додатки:

1. Ухвала про відкриття провадження у цивільній справі № . . . на 1-му аркуші.
2. Рішення . . . районного суду м. , . . . по цивільній справі № . . . на 3-х аркушах.
3. Позовна заява . . . до . . . районного суду м. . . (20.09.2015 р.) «Про захист прав споживача та відшкодування матеріальних збитків з урахуванням інфляції» на 2-х аркушах.
4. Ухвала судді . . . районного суду м. , . . по справі № . . . на 1-му аркуші.
5. Апеляційна скарга по справі № . . . на 2-х аркушах.
6. Ухвала судді Апеляційного суду, . . . області . . . по справі № . . . 1-му аркуші.
7. Касаційна скарга по справі № . . . на 2-х аркушах.
8. Ухвала судді Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ . . . по справі № 201/13687/15-ц на 2-х аркушах.
9. ІНТЕРНЕТ-публікація на 1-му аркуші.
10. Фототаблиця на 1-му аркуші.
11. Ухвала суду по справі № . . . на 1-му аркуші.
12. Ухвала суду по справі № . . . на 1-му аркуші.

13. Ухвала суду по справі № на 2-х аркушах.
14. Узагальнення Апеляційного суду м. Києва на 1-му аркуші.
15. Ухвала суду по справі № на 1-му аркуші.
16. Ухвала суду по справі № 1-му аркуші.
17. Заочне рішення по справі № на 2-х аркушах.
18. Дві копії звернення із додатками на 25-ти аркушах.

« 06 ^{травня} березня 2016 року

(підписаний)